

Pedagogická diagnostika

lazarova@phil.muni.cz

Proces diagnostikování

- Jednotlivé kroky probíhají za sebou i vedle sebe.
- Kroky
 - Plánování a příprava (koho, kdy, za jakým účelem, za jakých podmínek)
 - Vstupní, průběžná, výstupní diagnostika
 - Diagnostická hypotéza (anticipace typu diagnózy nebo okruhu diagnóz)
 - Sběr a zpracování diagnostických údajů (**výběr metod a nástrojů** a způsobů jejich vyhodnocení)
 - Vyhodnocení diagnostických údajů a stanovení diagnózy (typy diagnóz)
 - Komunikace diagnózy (psaní zpráv, verbální komunikace diagnóz)
 - Návrh opatření (pedagogická a další opatření odvozená od aktuálního stavu a budoucích prognóz vývoje)

Etapy diagnostického postupu

Kdo je zadavatelem (objednatelem)?

- K čemu (komu) mají sloužit výsledky?
- Jde o výzkum nebo o pomáhající intervenci?
- Jde o pomoc? Komu? Kdo co chce?
- Kdo je klientem?

Etapy diagnostického postupu

Formulace a upřesnění **diagnostické otázky** nebo vstupní hypotézy

- *Co ovlivňuje výkyvy žáka v prospěchu?*
 - *Jaká je motivace žáka k učení?*
 - *Jaké jsou vztahy mezi žáky ve třídě?*
 - *Co způsobuje potíže žáka ve čtení?*
 - *Jaké jsou strategie zvládnání zátěže?*
 - *Má žák předpoklady zvládnout...?*
 - *Je uchazeč vhodný pro tuto profesi?*
-
- *Cílem diagnostiky tedy je:.....*
 - *Kdo stanovil tyto cíle?.....*

Etapy diagnostického postupu

Sebereflexe

- Umím naplnit stanovené cíle?
- Mohu v rámci mé instituce takovou dg. provádět?
- Je to v souladu s mým vzděláním?
- Mám podmínky pro takovou dg. práci?
- Dokážu zajistit bezpečné podmínky pro sebe i žáka?
- Mohu s vybraným subjektem pracovat?

Etapy diagnostického postupu

Volba metod

- Které metody směřují k naplnění cíle?
- Kde mohu získat příslušné metody?
- Jsou tyto metody standardizované? Mají manuál?
- Umím s metodou pracovat?
- Mám k využití zvolených metod odpovídající vzdělání?
- Mohu se zvolenými metodami pracovat v mé instituci?
- Pokud chci využít vlastní metody, mám je dobře vytvořené?
- Jsou metody vhodné pro věk, vzdělání... žáka?
- Kolik metod použiji? Jak na sebe navazují? Nejsou redundantní?
- Mám možnost s někým výběr metod konzultovat?

Etapy diagnostického postupu

Získávání diagnostických dat

- Je zvolené prostředí vhodné pro vybranou diagnostiku?
- Domluvil jsem si s žákem čas?
- Zajistil jsem mu bezpečí?
- Jsou všechny zvolené postupy v souladu s etikou?
- Rozumí klient dobře tomu, co se bude dít?
- Jsem schopen/a zajistit standardní postup při získávání dat?
- Mám k dispozici všechny materiál?
- Jsem schopen/a zachytit doprovodné jevy?
- Mohu použít nějaký nástroj k registraci dat? (záznamník, kameru, pozorovací schéma...)

Etapy diagnostického postupu

Zpracování, utřídění, analýza údajů (statistika, porovnání....), interpretace

- Užívám k vyhodnocení dat standardní postupy?
- Mám dostatek dat k odpovědi na dg. otázku?
- Jaký je význam získaných dat? Co o žákovi vlastně vypovídají?
- Lze rozumět datům ještě nějak jinak?
- Je možné získaná data s někým konzultovat?
- Je třeba získaná data ještě doplnit, dohledat?
- Generují získaná data nějaké další otázky k zodpovězení?
- Porovnávám data získaná prostřednictvím více metod?
- Jak jsem data ověřoval/a?
- Jaká je mezi získanými daty souvislost?

Etapy diagnostického postupu

Konečná syntéza a závěr (popis stavu, diagnóza, prognóza, odpověď na dg. otázku, doporučení)

- Dokážu relevantním způsobem odpovědět na dg. otázku?
- Co je hlavním zjištěním?
- Jaké souvislosti je třeba brát v úvahu?
- Popisuji stav nebo dynamiku vývoje?
- Vyvažuji pozitivní a negativní?
- Komu podávám (mohu podat) zprávu?
- Jaký charakter mají mít závěry, zpráva?
- Používám terminologicky správné výrazy pro shrnutí?
- Jsou závěry hypotetické?
- Jsou doporučení dostatečně konkrétní?